

SUSIRAJA 2

UHANALAINEN

TAMMI

Elina Rouhiainen

SUSIRAJA 2 | *U*HANALAINEN

SUSIRAJA 2

UHANALAINEN

Elina Rouhiainen

TAMMI • HELSINKI

Tämän teoksen kirjoittamiseen on saatu tukea
Kansan sivistysrahaston Tammen rahastolta.

”Hukkapojan” säe ”Susi juoksi suota myöten” sivulla 307
on poiminta kainuulaisesta kansanrunousaineistosta

Kannen suunnittelu: Saara Niinikoski
Sarja-asun suunnittelu: Eevaliina Rusanen
Copyright © Elina Rouhiainen ja Tammi, 2013
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Painettu EU:ssa
ISBN 978-952-04-5163-9

Katjalle

PROLOGI

*P*elko ei ole riittävä sana kuvaamaan sitä mitä tunnen. Kaksi hahmoa taistelee revenneen taivaan alla. Saat tan vain katsoa vierestä, kun he käyvät toisiinsa kiinni yhä uudestaan ja uudestaan. Toisen katse on täynnä raivoa, toisen päättäväisyyttä. En tiedä, kummalla on etulyöntiasema. Potkut ja lyönnit leikkaavat taivaalta alas sinkoutuvaa vesiverhoa henkeäsalpaavissa kaarissa. Sellaisten liikkeiden ei pitäisi olla edes mahdollisia, eivätkä ne olisikaan tavallisille ihmisille. Se, mitä todistan, on kuitenkin kaikkea muuta kuin tavallista: jopa näytöksen ympärille kerääntynyt ihmissusilauma ei näytä tietävän, uskoako näkyä vai ei. Osa susista osoittaa ulvahduksillaan hyväksyntäänsä mestarillisille liikkeille, mutta minä olen hiljaa. Vaikka vesi yrittää tunkeutua silmiini, en uskalla edes räpytellä – sade tekee maasta äärimmäisen epäluotettavan liittolaisen, ja hetkenä minä hyvänsä jompi kumpi heistä tekee virheen. Virheen, jonka jälkeen toinen heistä saa yliotteen ja toinen saa surmansa.

Ja se saattaa hyvinkin olla minun loppuni.

ENSIMMÄINEN LUKU

Aurinko oli nousemassa. Siellä täällä kaduilla näkyi muutamia ihmisiä, mutta kenelläkään ei ollut kiire – vaikutti päinvastoin siltä, että kukaan ei ollut menossa erityisesti minnekään. Pariskunta istui raitikapysäkillä autuaan tietämättöminä lokeista, jotka kiertelivät ja kiljuivat heidän ympärillään. Ilmassa haisi grilliruoka. Jostain korttelin, parin päästä kuului musiikkia ja naurua.

Koti. Sillä hetkellä rakastin Kalliota enemmän kuin olin uskonut olevan mahdollista.

”Tämä on sitten tasan ensimmäinen ja viimeinen kerta, ymmärrätkö? Tästä ei tule mitään vakituista käytäntöä”, Niko marisi.

Nauroin ääneti. Hän sai todella syyttää vain itseään. ”Mieti seuraavalla kerralla vähän tarkemmin, mitä annat minulle synttärilahjaksi.”

Niko murahti. Tällä kertaa nauroin ääneen ja kiersin käsivarteni tiukemmin hänen kaulalleen.

Hän oli viikkoa aikaisemmin julistanut, että nainen, joka ei pystynyt bailaamaan koko yötä korkokengissä, ei ollut mikään nainen. Sen jälkeen hän oli ottanut selkänsä takaa neliskulmaisen paketin ja ojentanut sen minulle.

Olin täyttänyt kahdeksantoista jo muutamaa kuukautta aikaisemmin, mutta koska meillä ei silloin vielä ollut ollut asuntoa, oli juhlinta jäänyt vähemmälle. Olimme asuneet ensimmäiset kaksi kuukautta kaverien nurkissa enkä vielä-kään ollut täysin uskoa, että olin saanut kotini takaisin.

Nikon antamasta laatikosta oli paljastunut pari kirkkaanvihreitä korkokenkiä. En varsinaisesti ollut yllättynyt, sillä Niko oli juuri aloittanut työt kenkäkaupassa, mutta kun huomasin hänen huonosti peitellyn innostuksensa käsitin, ettei hän ollut ehkä sittenkään turvautunut henkilökunta-alennukseen.

”Vau, todella makeat. Ei todellakaan näytä miltään Anttilan hyllytavaralta”, sanoin.

Nikon seuraava kommentti todisti epäilyni oikeiksi. ”Minä suunnittelin ne itse. Meidän opettaja tuntee erään, joka valmistaa kenkiä tilauksesta, ja minun oli pakko teettää nuo sinulle.”

Toisin sanoen ne olivat maksaneet omaisuuden.

”Epäilemättä.”

Sinä iltana olin vihdoinkin ottanut vastaan Nikon korkokenkähaasteen. Olimme lähteneet kahdestaan ulos, ja kun olimme lopulta seonneet laskuissa siitä, kuinka monessa eri baarissa olimme käyneet, päädyimme klubille tanssimaan. Korjaan: minä päädyin tanssimaan, ja Niko tekemään jota-kin, jota hän itse kutsui ”taiteelliseksi liikeimprovisaatioksi”.

Lopputuloks oli se, että kun palasimme juhlista, jalkojani oli alkanut särkeä niin paljon, että Nikon oli kannettava minut loppumatka reppuselässä.

Oli kesäkuun loppu. Viimeisten viikkojen aikana oli alkanut näyttää siltä, että tulevaisuus saattoi sittenkin tuoda jotain hyvää tullessaan. Eikä pelkästään minulle, vaan myös Nikolle. Hän oli aloittanut töiden ohella vaatesuunnittelun opinnot yksityisessä taidekoulussa, jonka oli tarkoitus valmentaa oppilaitaan taidekorkeakouluja varten. Olin ollut hyvin tyytyväinen, kun hän oli kertonut päätöksestään hakea ensi keväänä Aalto-yliopistoon vaatesuunnittelulinjalle. Niko oli epäilemättä hyvin lahjakas, ja vaikka hän olikin kärsinyt paljon siitä, että ennen minua juuri kukaan ei ollut osannut arvostaa hänen pyrkimyksiään, olin takuuvarma siitä, että ennemmin tai myöhemmin hän pääsisi sisään. En ollut itse mikään muotiasiantuntija, mutta olin harrastanut kuvataidetta koko ikäni. Taide oli yhdistänyt meitä alusta asti.

Alusta, jota en vieläkään aina voinut uskoa todeksi.

Ennen edellistä syksyä en ollut asunut missään muualla kuin Kalliossa. En ollut edes halunnut asua missään muualla kuin Kalliossa, minkä vuoksi olin ollut sitäkin tyrmistyneempi, kuin kohtalo oli heittänyt minut Kainuuseen.

Kaikki oli alkanut äitini kuolemasta. Äitini, joka oli aina ollut ainoa perhe, joka minulla oli ollut. Alkujärkytyksen jälkeen kävi selville, että muiden huoltajaehdokkaiden puutteessa minun oli muutettava äitini veljen luokse Hukkavaaraan. Ennen tuota hetkeä en ollut tiennyt, että minulla edes oli eno. Olin elänyt luulossa, että äitini oli paljasjalkainen stadilainen, niin kuin minä. Minulle kerrottiin, että äitini oli

riitaantunut perheensä kanssa jo teini-iässä eikä siksi ollut pitänyt veljeensä mitään yhteyttä. Äiti oli jättänyt Hukkavaaran, eikä hänestä oltu sen jälkeen siellä kuultu.

Olin suostunut järjestelyyn lähinnä siksi, että halusin päästä selville äitini menneisyydestä. Mieleeni ei ollut koskaan juolahtanutkaan, että hän olisi valehdellut minulle elämästään, ja siten myös omasta elämästäni. Sanomattakin on selvää, että olin ollut Jaskaa kohtaan epäluuloinen.

Vähitellen minulle oli kuitenkin tullut selväksi, ettei hän ollut ainoa, jonka suhteen oli syytä olla epäluuloinen. Pian jokaisella tuntui olevan jotakin salattavaa – jopa niillä, joista välitin kaikkein eniten. Ja kun viimein sain tietää totuuden, jouduin osaksi peliä, jonka koko laajuus oli vasta viimeisten kuukausien aikana alkanut selvitä minulle.

Kaikista talven kommelluksista huolimatta elämä oli viime kuukausien aikana ollut hyvää. Yllättävänkin hyvää. Se oli suureksi osaksi rakkaan kotikaupunkini ansiota. Täysi-ikäiseksi tultuani olin saanut ottaa nimiini entisen kotini Viidennellä linjalla, ja edellisten asukkaiden vuokrasopimuksen päätyttyä oli Nikosta ja minusta tullut vihdoin kämppikset. Minulla oli ollut ikävä Helsinkiä, ja hieman yllättäen olin saanut huomata, että sillä oli myös ollut ikävä minua. Entiset lukiokaverini olivat toivottaneet minut tervetulleeksi takaisin, ja sää oli hellinyt meitä jo toukokuun puolivälistä asti. Rakastin Stadia, mutta ennen kaikkea rakastin Stadin kesää. Toreja ja terasseja, rantoja ja jäätelökioskeja. Turisteja. Konsertteja. Kerrankin hymyileviä ja värikylläستettyjä ihmisiä. Olin onnellinen saadessani sen kaiken vihdoin takaisin.

Vielä suurempi osa kunniasta kuului silti Nikolle. Hän oli juuri oikeanlaista seuraa silloin, kun halusi unohtaa menneet.

”Oletko vielä hereillä?” Niko kysyi.

”Jo vain. Kaipasitko minua?”

”En. Lähinnä mietin, pudottaisinko sinut.”

”Äh, älä viitsi. Sinä olet ihmissusi. Sinä jaksaisit kantaa minunlaistani hentoa tyttöstä vaikka maailman ympäri.”

”Kuka ikinä on sanonut sinulle että olet hento?”

”Hei!” protestoin.

”Älä sitten kailota koko kaupungille, että minä olen ihmissusi.”

”Älä huoli. Jos joku kuulikin, hän ajattelee, että minä olen humalassa.”

”Sinä olet humalassa.”

”Ehkä vähän”, tunnustin. ”Mutta minulla on siihen oikeus. Ja sinun vuokraemäntänäsi minulla on myös oikeus heittää sinut pihalle, jos sinä et ole yhteistyökykyinen.”

”Sinä olet takuuvarmasti ainoa vuokraemäntä, joka pakottaa vuokralaisensa kantamaan itsensä baarista kotiin.”

”Koska sinä olet ainoa vuokralainen, joka oikeasti pystyy siihen.” Pystyin melkein näkemään hänen takaraivonsa läpi, kuinka hän pyöritteli minulle silmiään.

Minulle Helsinkiin sopeutuminen oli tietenkin ollut suhteellisen helppoa. Olin palannut takaisin entiseen kouluuni ja tavannut entisiä tuttujani. Nikon tilanne oli täysin toisenlainen. Hän oli joutunut jättämään ylioppilaskirjoitukset väliin, joten hän ei ollut saanut lakkia. Siten hän ei myöskään ollut voinut hakea mihinkään opiskelemaan. Hän oli

joutunut jättämään itselleen kaikkein rakkaimman ihmisen, mumminsa Annin, päästäkseen eroon isästään ja kaikista niistä muista kyläläisistä, jotka eivät olleet koskaan oppineet hyväksymään häntä sellaisena kuin hän oli.

Ennen kaikkea hän oli kuitenkin lähtenyt minun takiani. Olin houkutellut häntä muuttamaan kanssani Helsinkiin jo jonkin aikaa, mutta lopulta lähtömme oli tullut meille itsellemmekin täytenä yllätyksenä. Oli tapahtunut jotakin, joka oli muuttanut hetkessä koko elämäni, ja siinä sivussa myös Nikon elämän. Olin paennut kylästä henkeni edestä. Niko oli pyynnöstäni lähtenyt mukaani, ja vaikka hänellä ei varsinaisesti ollut lämpimiä tunteita Hukkavaaraa tai sen asukkaita kohtaan – homoseksuaalisuus sen enempää kuin taidekaan ei ollut siellä kovin suuressa huudossa – oli se silti ollut häneltä uhraus. Uhraus, josta olisin ikuisesti kiitollinen. Hän oli nimittäin joutunut uhmaamaan sitä, mikä oli aina ennen määrittänyt hänen elämänsä: laumaa.

Niko nimittäin *oli* ihmissusi. Lähes kaikki muutkin Hukkavaarassa olivat olleet ihmissusia – seikka, joka oli paljastunut minulle sattumalta ja joka oli johtanut tapahtumiin, joista osa oli ollut elämäni parhaimpia ja osa taas pahimpia painajaisiani.

Minun täytyi myöntää, että Niko oli onnistunut sopeutumaan uuteen elämäämme paljon paremmin kuin olin odottanut. Häntä ei näyttänyt vaivaavan se, että hän oli yksin ihmisten keskellä – yleensä ihmissusien ajateltiin olevan riippuvaisia laumastaan. Olin saanut oppia kantapään kautta, etteivät ihmissudet noudattaneet samoja sääntöjä, joiden mukaan minut oli opetettu elämään. Laumassa ei

vallinnut demokratia sen enempää kuin sukupuolten välinen tasa-arvokaan. Minulla oli yhä vaikeuksia ymmärtää, miten kaikki laumassa olivat hyväksyneet Nikon ja muiden alempien susien kohtelun.

Nikon sanojen mukaan kaikki ihmissudet eivät kuitenkaan olleet laumanjäseniä. Suomessa oli ainoastaan yksi lauma, ja se sijaitsi Hukkavaarassa. Ne harvat ihmissudet, jotka asuivat Hukkavaaran ulkopuolella, olivat jossain vaiheessa elämäänsä saaneet laumalta luvan lähteä kylästä. Niko oli ainoa, joka oli lähtenyt ilman lupaa.

Käännyimme lopulta Porthaninkadulta Viidennelle linjalle. Se oli epätavallisen autio: edes Karhupuiston suunnalta ei kuulunut mitään, ja hetken aikaa huvitin itseäni kuvittelemalla mitä Niko sanoisi, jos ehdottaisin meidän jatkavan vielä iltaa – tai pikemminkin aamua – parilla kunniakieroksella puiston ympäri. Sen ajattelevainen sai minussa aikaan naurunpurskahduksen.

”Mitä nyt taas?”

”Älä kysy, jos et halua tietää.”

Olimme ehtineet ehkä kymmenen metrin päähän rappukäytävämme ovesta, kun Niko jäykistyi. Olin jo tottunut siihen, että hän ihmissutena saattoi haistaa sellaisia asioita, jotka jäivät minulta ja muilta ihmisiltä huomaamatta. Olin juuri kysymässä, mitä hänen nenänsä kertoi, kun käsitin, etten tarvinnut hänen apuaan. Riitti, että minulla oli silmät päässä. Edessämme oli joku.

Joku, jota minun ei olisi pitänyt nähdä enää koskaan.

Joku, jonka olisin tunnistanut missä tahansa.

Mikael.

Paitsi että mitä kauemmin häntä katsoin, sitä vähemmän hän näytti omalta itseltään. Hän istui alaoven edessä kivisellä portaalla yllään pelkät housut. Ja vaikka se ei varsinaisesti ollutkaan poikkeavaa – Kalliossa huomion herättämiseen olisi vaadittu hyvin paljon enemmän – tiesin, että hänen paidattomuudelleen oli olemassa hyvä syy.

Kaikkein hälyttävintä oli kuitenkin tapa, jolla hän tuijotti eteensä. Hänen katseensa näytti... lasittuneelta. Siitä puuttui täysin se intensiteetti, jonka olin tottunut näkemään. Joka oli läsnä silloinkin, kun hän ei tehnyt sitä tahallaan. Kun hänen ei tarvinnut saada ketään tottelemaan itseään.

Hitaasti aivoni rekisteröivät kaikki hälytysmerkit: sekaisin olevan ja aavistuksen liian pitkäksi päässeän mustan tukan. Vartalon, joka oli yhä urheilullinen, mutta hyvin erilaisella tavalla kuin ennen: kun se aikaisemmin oli selvästi ollut täynnä voimaa ja nopeutta, näytti se nyt kuuluvan lähinnä maratoonarille. Hänen ihonsa oli kalpea, mikä oli merkille pantavaa ottaen huomioon, että aurinko oli paistanut miltei taukoamatta viimeiset kolme viikkoa. Mikael vietti aikaa ulkona niin paljon kuin suinkin mahdollista.

Liu'uttauduin hitaasti alas Nikon selästä ja otin pari askelta häntä kohti. Epäroin. Pääni tuntui selvinneen pikavauhtia, ja tulin äkkiä tietoiseksi siitä, miltä itse näytin. Nikon korkkarit. Verkkolegginsit. Mekko, jonka helman tajusin nyt olevan kurtussa reppuselässä olon jäljiltä. Suoristin sen hätäisesti. Hitto, kuka halusi väen vängällä mennä hame päällä jonkun reppuselkään? Nikon olisi pitänyt kieltää minua.

Mikael kohotti katseensa minuun. Unohdin heti kaikki ne syyt, miksi minun ei olisi pitänyt katsoa häntä suoraan

silmiin – hän oli alfa ja siten susienkin keskuudessa todella huono kohde haasteen esittämiselle – ja annoin itseni upota siihen kuuhuun, jonka hänen silmänsä nostattivat sisälläni. Sillä hetkellä hänen silmissään oli kaikki se teho, joka aikaisemmin oli puuttunut. Jos olisin kyennyt ajattelevaan, olisin ymmärtänyt huokaista helpotuksesta: Mikael ei ollut sentään kokenut peruuttamatonta vahinkoa. Hän oli vielä Mikael. Sillä hetkellä en kuitenkaan ajatellut, vaan pelkästään tunsin. Sydämeni vaihtoi astetta suuremmalle vaihteelle, ja kuulin itseni vetävän henkeä. Olin äkkiä paljon enemmän elossa kuin koko illan aikana, tanssiminen, drinkit ja koko kotimatkan kikatellut mukaan lukien.

Pian todellisuus sai minut kuitenkin kiinni itse teosta. Jos minä olinkin kuluttanut liian monta hetkeä hänen katseeseensa lukkiutuneena, oli hän käyttänyt tuon saman ajan minun tarkastelemiseeni. Ja kuten itse olin aikaisemmin pannut merkille hänen tilansa, näki hän nyt takuuvarmasti jokaisen yksityiskohdan. Silmäpaon toisessa sääressä. Siinä vaiheessa iltaa – tai aamua – jo epäilemättä suttaantuneen silmämeikin. Takkuisen tukan. Olin nähnyt parempiakin päiviä. Tai pikemminkin: päivänvalo oli nähnyt paremmankin version minusta. Ennen kaikkea Mikael saattoi haistaa, että olin juonut. Hän ei ollut koskaan sanonut juomisestani mitään, mutta jokin oli aina vihjannut minulle, ettei hän pitänyt siitä. Ehkä se oli oma sisäinen ääneni.

Hänen ilmeensä ei paljastanut mitään, ja hetken kuluessa hän käänsi huomionsa muualle. Jokin muljahti ikävästi sisälläni. Minulla ei ollut aavistustakaan, mitä hän ajatteli minusta – hitto, enhän edes tiennyt, mitä minä ajattelin

Raisa Oja, 17-vuotias Kallion kasvatti, ei Kainuun korven Hukkavaaraan muuttaessaan osannut aavistaa, miten paljon hänen maailmansa muuttuisi. Paettuaan susirajan vaaroilta takaisin Helsinkiin Raisa on yrittänyt keskittyä kaiken tapahtuneen unohtamiseen.

Mutta suuri rakkaus, Mikael, ei ole niin vain unohdettavissa. Eikä Hukkavaara ole vielä paljastanut läheskään kaikkia salaisuuksiaan.

Sudet kutsuvat. On pakko palata takaisin, vaikka se tarkoittaa ajautumista keskelle repivää taistelua. Jos edes omiin tunteisiinsa ei voi luottaa – keneen tai mihin voi?

UHANALAINEN on pohjoisten ihmissusien salaperäiseen maailmaan ja koskettavaan rakkaustarinaan johdattavan Susiraja-sarjan toinen osa.

Helsingissä asuvan **ELINA ROUHIAISEN** (s. 1988) esikoisromaani ja Susiraja-sarjan ensimmäinen osa *Kesytön* ilmestyi vuonna 2012 ja sai heti loistavan vastaanoton. Suomalaisen fantasiakirjallisuuden kenttä ei tuon sarja-avauksen jälkeen ole ollut entisensä.

Facebook, Twitter ja Instagram: @rouheli
www.elinarouhiainen.com

Kansi: Saara Niinikoski | n84.2
www.tammi.fi | ISBN 978-952-04-5163-9

KANNEN VALOKUVAT: Tyttö © Binoe / iStockphoto, Susi © xLabrador / iStockphoto, Perhoset © Mefodey / Shutterstock, Metsä © andipantz / iStockphoto, Täysikuu: Morquefile